

Schriften van onbekende schrijver gevonden vol details over Beek in de Tweede Wereldoorlog

03-06-2019 om 15:30 door Martine Zwets

Paul Mennens bladert door de handgeschreven Beekse logboeken. Afbeelding: Rob Oostwegel

Schriften vol gedetailleerde informatie over gebeurtenissen in Beek tijdens de Tweede Wereldoorlog. Paul Mennens uit Beek kreeg de schat aan informatie in handen, maar wie de schrijver is, is vooral nog een raadsel.

Tijdens het opruimen van zijn zolder, begin mei, stuitte Steindenaar Harie Smeets op een paar dunne, vergeten schriftjes, die hij jaren eerder van iemand had gekregen na een woningopruiming. In de Schriften, logboeken eigenlijk, blijken alle belangrijke gebeurtenissen tijdens WO II in Beek te worden beschreven. De eerste tekst is gedateerd op 10 mei 1940, de laatste op 18 augustus 1945. „Neergestorte vliegtuigen, het afvoeren van joden, NSB’ers, noem maar op”, zegt Paul Mennens uit Beek. Het bestuurslid van stichting Erfgoed Stein kreeg de Schriften van Smeets.

Nieuw informatie

Mennens vergeleek de gegevens in de Schriften met die van de gemeente. „Alles blijkt te kloppen. En er staan ook dingen in die we nog niet wisten”, zegt hij. Gedetailleerde informatie over de neergestorte vliegtuigen in Beek bijvoorbeeld: de precieze locatie waar een vliegtuig crashte, welke parachutisten omkwamen of opgepakt werden. Opmerkelijk is dat er ook veel informatie instaat over NSB’ers in Beek, met naam en toenaam.

Mennens: „Wie wat tijdens de oorlog deed, over een NSB-bijeenkomst in Beek. Dat er hier zo veel NSB'ers actief waren, wisten we niet. Het archief in Den Haag daarover is nog gesloten, dat mag pas over vijf jaar worden ingezien. Maar hier staat alles in.”

Een van de opgedoken schriften met informatie over de Tweede Wereldoorlog in Beek. Foto: Rob Oostwegel

Onbekend

Grote vraag is nu wie de schrijver is van de schriften bomvol - nieuwe - informatie over de Beekse oorlogsgeschiedenis. In de tekst staat niets persoonlijks. „Al stond er maar iets als ‘mijn buurman die en die’? Maar niks, niks, niks”, zegt Mennens.

De persoon heeft hoogstwaarschijnlijk in Beek gewoond in de oorlogsperiode, maar hoeft geen Beekenaar te zijn geweest. Vanwege de gedetailleerde informatie was hij waarschijnlijk wat hoger in rang, denkt Mennens. Hij heeft zijn vermoedens over het beroep van de onbekende schrijver.

Sinti

„Hij beschrijft alles van de NSB'ers, alles van de joden, maar er staat niets in over de Sinti, die op 19 mei 1944 werden opgepakt en afgevoerd naar Westerbork. Tijdens de oorlog waarschuwde de politie in Beek de joden als die dreigden te worden opgepakt, maar bij de arrestatie van de Sinti heeft de politie geholpen. Als het een politiemann was, heeft hij dat stukje ongemakkelijke geschiedenis misschien daarom weggelaten.”

Lourdes

Bij de opgedoken schriften zat nog een derde schift - met hetzelfde handschrift - waarin notulen staan van een Lourdes-comité in Beek, dat een grot wilde stichten in de Molenstraat in Beek. „Ook daar staat weer niks persoonlijks in, maar de schrijver was er waarschijnlijk ook bij betrokken. We proberen nu te achterhalen wie er in dat comité hebben gezeten.”

Het achterhalen van de schrijver is voor de geschiedschrijving belangrijk, zegt Mennens. „Want tegen welke achtergrond moeten we deze informatie lezen? Mijn vader schreef dagboeken vanuit het verzet, maar over deze persoon weten we niets.”

Heeft u informatie over de identiteit van de schrijver? Mail dan naar martine.zwets@delimburger.nl

Fragment

10 mei 1940. ‘Dus nu was voor goed bekend, dat de Duitsers een inval hadden gedaan in ons land, zo stiekem en onverwachts. De gelegeerde militairen werden in de nacht om een uur gewekt om onmiddellijk allen naar hun aangewezen plaats te gaan, die hun vooraf aangewezen was. De soldaten hadden hun post bij de versperring op de Rijksweg bij Neerbeek. Bij de intocht in onze gemeente bij Neerbeek vanaf de Rijksweg, viel ons eerste slachtoffer, de soldaat Jelle, afkomstig uit Amsterdam. De andere soldaten waren vertrokken naar Geulle, Elsloo, Meers en Stein, zodat onze Beekse kazerne helemaal verlaten was, geen enkele soldaat of andere Hollandse militair van welke rang ook was in de kom van Beek te bespeuren. Het was in deze vroege morgen een treurig schouwspel. Huilend, schreeuwend zag men de mensen over de straat lopen en maar roepend: „De Pruis is ook in ons land binnengevallen”.’

[...]

27 november 1941. ‘In de vooravond van donderdag 27 november 1941, tegen acht uur, krijgen we een onverwachts bezoek van Engelse vliegtuigen, welke hier boven Zuid-Limburg hebben rondgevlogen tot tien uur en verschillende bommen hebben uitgegooid. Een in Graetheide te Beek bij de Oude Postbaan, 150 meter ten westen van de boerderij Sangers in de Heide. Hierbij was een groot gat van 15 x 10 meter ontstaan. Bij de familie Sangers waren 12 ruiten stuk geslagen en enkele pannen van het dak. Bij de heer Kranssen in de Heide waren pannen van het dak geslagen en een zestal ruiten stuk. Verder waren nog bommen gevallen bij de mijn te Hoensbroek, in de Maasband te Stein en Gulpen waar een bom vier mensen het leven kostte.’